

SATCHINEZ

Sediul consiliului local: Satchinez, str. a V-a nr. 82, telefon/fax 0256/379500

Coordonate:

45°56'36" lat. N;
21°02'23" long. E;

Repere istorice:

-1330 - așezarea este menționată ca **villa Kenéz**;

-1332-1337 - apare în dijele papale cu numele de **Kenéz**, ținând de județul Cenad;

-sec. al XV-lea - **Pavel Chinezul** a consolidat cetățuia existentă la Satchinez;

-1514 - satul Hodoni este pustiit de iobagii răsculați conduși de Gheorghe Doja;

-1785 - la Hodoni se stabilesc mai multe familii de români din Sănandrei;

-1786 - au loc în Satchinez colonizări cu populație germană;

-1803 - satul Bărăteaz este cumpărat de **Ioan, Martin, Francisc și Grigore Capdebo**;

-21 ianuarie 1821 - s-a născut la Hodoni **Vincentiu Babeș**, luptător pentru drepturile românilor bănățeni (d.21.01.1907);

-1840 - familia baronilor Manaszy-Barco de Hodony construiește conacul din satul Hodoni;

-1 ianuarie 1846 - s-a născut la Satchinez avocatul și patriotul român **Emanuil Ungureanu** (d.1929);

-20 februarie 1929 - se naște la Satchinez **Dumitru Chepețan**, solist vocal de muzică populară bănățeană;

-1936 - Satchinez avea avea 697 de case, două coruri, casă națională, moară cu aburi, cooperativă de credit, bancă („Luceafărul”), societate sportivă, circumscripție sanitară;

-Satchinez era vestit pentru creșterea cabalinelor, exemplare premiate la diferite expoziții;

-17 octombrie 1942 - se naște la Satchinez episcopul romano-catolic **Martin Roos**;

-3 iulie 1950 - se naște la Satchinez **Ilie Vincu** - violonist, concert-maestru în cadrul Ansamblului „Banatul” al Centrului de Cultură și Artă Timiș;

-2002 - comuna Satchinez avea 4 683 de locuitori;

2010 - **Iosif**

Achim termină „Monografia comunei Satchinez” (nepublicată);

Populația stabilă la 1 ianuarie 2010 - total: 4 826 de persoane, dintre care:

- masculină = 2 382 de persoane

- feminină =

2 444 persoane

Numărul locuințelor la 1 ianuarie 2010:

1 543

Sate componente: Satchinez, Bărăteaz (141, Barackháza) și Hodoni (1480, Ódon);

Instituții școlare: Școli cu clasele I-VIII: Satchinez și Hodoni; Școala cu clasele I-IV: Bărăteaz; Grădinițe cu program normal: Satchinez, Bărăteaz și Hodoni;

Instituții sanitare: Cabinete medicale: Satchinez (două), Bărăteaz și Hodoni; Cabinet stomatologic: Satchinez; Farmacii umane: Satchinez (două); Dispensar sanitar-veterinar: Satchinez;

Instituții culturale: Cămine culturale: Satchinez, Bărăteaz și Hodoni; Bibliotecă: Satchinez (fondată în anul 1956);

Baze sportive: Teren de fotbal: Satchinez și Hodoni; Sală de sport la școală din Satchinez;

Biserici: Biserici ortodoxe române: Bărăteaz (1822) și Satchinez (1804), Hodoni (1812); Biserică ortodoxă sârbă Satchinez (1889); Biserici romano-catolice: Satchinez (1823) și Hodoni (1910); Biserici baptiste: Satchinez (1994) și Hodoni (1948); Biserici penticostale: Satchinez, Hodoni și Bărăteaz;

Ruga: Hodoni (20 iulie - Sf. Ilie); Bărăteaz (14 octombrie - Sfânta Cuvioasă Parascheva) și Satchinez (26 octombrie - Sfântul Dumitru);

Cetățeni de onoare: Martin Roos, Dumitru Chepețan, Ion Burloiu.

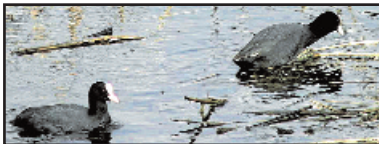
PRIMĂRIA ȘI CONSILIUL LOCAL AL COMUNEI SATCHINEZ

Ion Dan Florin	primar	Giugastru Viorel, consilier	PNG
Chelba Daniela-Elena	viceprimar	Lopătaru Adrian, consilier	PNTCD
Berbece Iulica, consilier	PSD	Marinca Sabin, consilier	PSD
Burloiu Steluța-Rodica, consilier	PC	Mic Ofelia, consilier	PNG
Cârțian Vasile, consilier	PNG	Mihalineț Leonida-Cristina, consilier	PSD
Chifan Elena, consilier	PSD	Stepănescu Ștefan-Gligor, consilier	PDL
Cristian Vasile, consilier	PNG	Vișinescu Luceafăr, consilier	PSD

SATCHINEZ

REZERVAȚIA ORNITOLOGICĂ

Satchinez adăpostește o adevărată **Deltă a Banatului**, o rezervație naturală, formată din întinderi vaste de ținuturi mlăștinoase, un lanț de bălți, cu peninsule și ostroave, locuri unde cresc păduri de stuf, cu pâlcuri de plopi și salcâmi, copaci peste care cad perdele de liane. Este un loc generos în care și-au găsit adăpost numeroase păsări acvatice, unele dintre acestea fiind specii declarate monumente ale naturii (egreta mică, egreta mare, stârcul galben, cormoranul mic, cataliga). Generozitatea avifaunei l-a determinat pe ornitologul bănățean **Dimitrie Linția** să insiste ca mlaștinile de la Satchinez să fie declarate încă din anul 1942 „Rezervație naturală protejată de importanță națională”. Peste șaizeci și ceva de ani, rezervația va fi nominalizată ca fiind o arie importantă pentru avifauna Europei („Important Birds Area”),

pentru ca în anul 1991 să-i fie recunoscută valoarea de unicat de către „Bird Life International”. **Dr. Andrei Kiss**, a identificat în rezervația ornitologică de la Satchinez cinci specii de păsări sedentare, 55 de păsări considerate oaspeți de vară, 36 de specii „de pasaj” și 17 specii păsări oaspeți de iarnă. Consiliul Județean Timiș a adoptat Hotărârea nr.19/1995 pentru protejarea rezervațiilor naturale de pe raza județului, printre care se mai numără, în afara Rezervației de la Satchinez, Pădurea Cenad, Mlaștinile Murani, Arboretul Bazoș, Insula Mare Cenad, Insula Igrăș, Lacul Fosilifer Rădmănești, Pajiștea de Narcise de la Balotești, Sărăturile Dinaș, Lacul Surduc, Movila Șiștak - Beba Veche, Lunca Pogonișului, sute și sute de hectare de zone cu potențial turistic încă neexploatat profitabil.

CONACUL MANASZY-BARCO DE HODONY

Familia Manase, originară din Grecia, probabil armâni, s-a stabilit în Transilvania, la Sibiu. György Manasy a fost înnobilit în anul 1813. După ce cumpără moșia de la Hodoni, regele Ferdinand V i-a recunoscut proprietatea în anul 1836, acordându-i lui György titlul „de Hodony”.

În anul 1840 este ridicat conacul, aflat pe un domeniu care cuprindea - pe lângă anexe - parcuri și alei. În 1874, domeniului Hodoni ajunge în proprietatea arhiducelui Ioan de Toscana, în 1877 proprietară ajunge Francisca Todesco. Alți stăpâni au fost Eross Bela și Gheza (1879-1888), de la care Hodoniul este cumpărat de Kastory Ioan și Mihai. În anul 1943, domeniul a fost cumpărat de negustorul Toma Surlaș, proprietar, printre altele, a trei blocuri la Timișoara. Naționalizat și trecut în proprietatea statului comunist, conacul din Hodoni a funcționat ca și casă de protocol a întreprinderii Comtim. Redobândit de proprietarii de drept în anul 2004, după anul 2008 a fost restaurat, declarat monument istoric și inclus în circuitul evenimentelor de ținută.

CĂMAȘA DE OȚEL

Mormântul lui **Pavel Chinezul**, căpitan general al armatei Ungariei în secolul al XV-lea, se află în mănăstirea pe care acesta a ctitorit-o la **Nagyvázsony**, în județul **Veszprém** din Ungaria. Din păcate, în anul 1708 mormântul a fost profanat, furându-se atunci armura, coiful și paloșul cneazului din Satchinez. Acestea aveau să reapară mai târziu, ele fiind adăpostite în prezent la Muzeul Național al Ungariei. Cămașa de zale e făcută din inele metalice groase, mai scurtă decât cele obișnuite, având doar 55 de centimetri lungime față de lungimea obișnuită de 60-70 de centimetri, dar care îi conferea lui Pavel Chinezul o mare libertate de mișcare în lupta corp la corp, în care era vestit. Sabia lungă a cneazului român are lama decorată cu motive florale (de factură renascentistă) pe care se poate vedea emblema producătorului.

SATCHINEZ

AVOCAT ȘI FILANTROP

Emanuil Ungureanu s-a născut în 1 ianuarie 1846, în Satchinez. A studiat liceul la Timișoara și dreptul la Budapesta. A fost avocat și filantrop, membru fondator și director al băncii „Timișana”, ca și a numeroase societăți culturale românești, membru fondator al muzeului Astra din Sibiu și al ziarului „Dreptatea”. În 1894 donează Școlii confesionale din Timișoara - din cartierul Fabric - salariul său de director al „Băncii Timișana”: 600 de florini anual. În anul 1912 a înființat fundația pentru sprijinirea școlilor și bisericilor românești. Autor al unui studiu despre istoria Timișoarei. A luptat pentru drepturile românilor

bănățeni și a susținut ideea înființării Politehnicii timișorene alături de ing. Stan Vidrighin, Sextil Pușcariu, Onisifor Ghibu, Augustin Maior, Valeriu Branște. În anul 1927, în cadrul unei adunări festive, Consiliul orașenesc Timișoara i-a înmănat titlul de Cetățean de Onoare. Emanuil Ungureanu a decedat la vârsta de 83 de ani, în anul 1929, lăsându-și toată averea în folosul obștei timișorene. Sculptorul **Gheorghe Groza** a realizat monumentul „Emanuil Ungureanu”, aflat în parcul situat în fața liceului din Timișoara care poartă numele marelui român bănățean.

EPISCOPUL MARTIN ROOS

Episcopul Martin Roos s-a născut la 17 octombrie 1942 în Satchinez, județul Timis. Școala elementară a absolvit-o în localitatea natală. Între anii 1957-1961 a fost elev la Școala de Cantori din Alba Iulia. Studiile teologice le începe în 1961 la Institutul Teologic romano-catolic din Alba Iulia. Din anul 1962 și până în anul 1969 este student la Facultatea de Filozofie-Teologie din orașul Königstein im Taunus, Germania. La 3 iulie 1971 este hirotonit preot pentru Dieceza de Rottenburg. Între anii 1971-1973 este vicar în parohia Stuttgart-Obertürkheim, iar între anii 1973-1974 este administrator parohial în Stimpfach, Germania.

Din 1974 este preot-paroh în Stimpfach, Germania. În 1987 devine vicepreședintele Institutului de Istorie a Culturii și Bisericii pentru Șvabii Dunăreni. În 1988 este ales președintele Asociației Preoților „Sfântul Gerhard” (Priesterwerk St. Gerhard). În 1989 devine purtătorul de cuvânt al Asociației Șvabilor Dunăreni, precum și consilier spiritual al Asociației Catolicilor Germani din sud-estul Europei. Totodată, este redactor-șef al publicației „Quartalbrief” și „Gerhardsbote” din Germania. După Revoluția din decembrie 1989, se reîntoarce în Dieceza de Timișoara. În 20 iulie 1990, Excelența Sa Sebastian Kräuter, episcop de Timișoara, îl numește director al cancelariei episcopale. În 1991 primește titlul de Monsignore, apoi în anul 1992 devine canonic onorific al Catedralei Episcopale. Din 1993 este pro-vicar episcopal. La 24 iunie 1999, Papa Ioan Paul al II-lea îl numește episcop diecezan de Timișoara.

LUPTĂTOR PENTRU EMANCIPAREA
BĂNĂȚENILOR

La 21 ianuarie 1821, la Hodoni, comuna Satchinez, s-a născut **Vincentiu Babeș**, fruntaș al luptei de emancipare națională a românilor bănățeni. A studiat la școala românească de la biserica „Sfântul Ilie” din Timișoara, apoi la școala sârbească. Face clasele normale germane la Timișoara, Seghedin și Carloviț, două clase liceale în Seghedin, teologia la Arad, dreptul la Universitatea din Budapesta, obținând titlul de jurat-notar.

Profesor la Pedagogicul românesc din Arad, în 1849 a fost chemat să administreze ca director trei districte cu peste 500 de școli românești din Banat. A fost trimis la Viena pentru a reprezenta dieceza Aradului și interesele poporului român de la Mureș și Crișuri, iar din 1851 a fost numit secretar de Senat la Înalta Curte de Justiție și Casație. În 1862 este solicitat la Cancelaria Aulică a Ungariei ca referent pentru procesele criminale. Peste un an a fost numit judecător la Tabla regală din Budapesta. La anul 1860 a publicat broșura „**Die Sprach - und Nationalitätenfrage in Oesterreich, von einem Romanen**”, pledând pentru unitatea monarhiei habsburgice și egalitatea tuturor popoarelor ce o compuneau. Semnala pericolele ce

SATCHINEZ

ar urma dacă Ungariei i s-ar permite dualismul, lucru care se va întâmpla totuși în anul 1867.

În 1861 a fost ales deputat în dieta Ungariei, în cercul român de la Sasca-Montană. Împreună cu alți zece deputați români a creat Partidul Național. În 1865 a fost reales deputat tot în Sasca, iar în 1869 atît în cercul românesc din Sasca Montană, cât și în cercul de la Sân-Miclăușu Mare (Torontal). În 1872 a fost ales în cercul grăniceresc al Bisericii-Albe, apoi în 1884, pentru a patra oară, la Sasca. În 1891 s-a retras din viața politică. A

încetat din viață la 21 ianuarie (3 februarie) 1907.

În vara anului 2006, în satul Hodoni, a avut loc dezvelirea unei plăci de marmură așezate pe frontispiciul Casei Naționale, cu inscripția: „Casa Națională Octavian Goga. Biblioteca Vincențiu Babeș”. Școala cu clasele I-VIII din cartierul Fabric, din Timișoara, prin stăruința directoarei, profesor Anghelina Barbu, a redobândit în anul 2003 numele de „Vincențiu Babeș”, pe care l-a purtat începând cu anul 1934 și până la mijlocul anilor '50, secolul trecut.

„Ninge, Doamne, nu ploia!”

Satchinezul a dat Banatului una dintre cele mai mari voci ale cântecului popular românesc: **Dumitru Chepețan** (foto, stînga). Născut la 20 februarie 1929, a făcut școala primară în satul natal, apoi a urmat cursuri agricole și a devenit tehnician. Muzica a îndrăgit-o de mic, așa că la 14 ani va cânta ca solist vocal cu orchestra din Satchinez, avându-i ca îndrumători pe dirijorii Ion Odrobot și Tiberiu Guțu.

Înregistrează primele sale cântece în anul 1959 la Radio Timișoara (dintre care nu a lipsit cunoscuta piesă „Sui, Mărie, în cocie”). Face carieră muzicală alături de orchestra de muzică populară din Caransebeș, condusă de **Nicolae Perescu**. Dintre doinele sale care au bucurat și bucură sufletul bănățeanului trebuie amintite „Gugulan cu car cu mere” și „Ninge, Doamne, nu ploia!”.

Satchinezul i-a dat și pe soliștii violoniști **Ilie Vincu și Radu Vincu**. Ambii au învățat să mânuiască arcușul la vârsta de șapte ani de la părintele **Tiberiu Guțu**. Vor cânta împreună în taraful din Satchinez. Cariera de instrumentiști a celor doi frați va fi una prodigioasă: Ilie Vincu ajunge concertmastru al orchestrei Ansamblului „Banatul”, iar Radu Vincu, dirijor al Ansamblului „Banatul”. Radu Vincu l-a însoțit pe maestrul **Gheorghe Zamfir** în anul 1995 într-un spectaculos turneu în Franța, foarte bine primit de presa franceză. Fiica lui Ilie Vincu, Oana, a devenit și ea celebră, ca solistă a trupei de dance „Genius” (foto, dreapta). Absolventă de Conservator, Oana și ceilalți doi colegi de trupă au dus formația multă vreme pe locul întâi în topurile muzicale de gen din România.

CONACUL CAPDEBO

Una din cele mai vestite familii de armeni din Transilvania și Banat a fost cea cu numele Capdebo. Jonas Capdebo se impune în secolul al XVIII-lea pe piața comerțului de vite și devine furnizor oficial al Casei de Habsburg. Unul dintre cei patru fii ai său, Grigore Capdebo (1776-1840), a fost un medic vestit (homeopat) în județul Timiș (conform volumului **Istoria medicinei din Ungaria**). La conacul familiei Capdebo din Bărăteaz (sat cumpărat la anul 1803) a locuit **Vörösmarty Mihály** (1800-1855), unul din cei mai importanți poeți maghiari, care a fost o perioadă pedagog la copiii familiei Capdebo. Descendenții lui **Jonas Capdebo** vor stăpâni satul Bărăteaz până către anul 1943.

